

ОТЧЕТ

юли 2022 г.

- Средствата за образование през 2022 г. са **6 428 млн. лв.** (4,45% от БВП) спрямо **5 643 млн. лв.** през 2021 г., т.е. **увеличение със 785 млн. лв.**
- Средствата за наука през 2022 г. са **710,2 млн. лв.**, което е 0,4% от БВП и са увеличени спрямо предходната 2021 г. със **176 млн. лв.**

I. Предучилищно и училищно образование

Цел 1: Осигуряване на адекватно финансиране на образователната система:

- Средна учителска заплата - **25%** над средната работна заплата за страната; увеличение с над **17.9 %** общо за **285 млн. лв.**; От 1 септември началната заплата за учител е **1486 лв.**, а за директор - **1810 лв.**
- От 1 април 2022 г. родителите са **освободени от такси** за посещение в **детските градини** – **106,8 млн. лв.** за осигуряване на безплатни ясли и детски градини, **18,0 млн. лв.** за задължително предучилищно образование за децата от 4-годишна възраст и **13 млн. лв.** за компенсиране на разходите на родителите за неприятите деца в детски градини;
- Увеличаване на средствата за хранене на децата от задължителната предучилищна възраст и на учениците от 1 до 4 клас – **21,5 млн. лв.** допълнително;
- За увеличаване на **стипендиите на учениците с 15 %** от 15.09.2022 г. – **1.2 млн. лв.** допълнително;
- За увеличаване на средствата за издръжка на училищата и детските градини с **21 %** - **66 млн. лв.** допълнително;
- Приети **21 национални програми за развитие на образованието**, вкл. новите програми „Заедно в изкуствата и спорта“ (**90 млн. лв.**), „Отново заедно“ от 2021 г. (**22.6 млн. лв.**), за образователни медиатори и социални работници (**10 млн. лв.**);
- За **подобряване на материалната база** са осигурени допълнително: **50 млн. лв.** за спешни ремонти; **15 млн. лв.** за изграждане и основен ремонт на спортни площадки; **10 млн. лв.** за дофинансиране на ремонти по ОП „Региони в растеж“; осигурени са и **70 млн. лв.** за подписани през 2020 г. договори за изграждане и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища;

- За безплатен транспорт на децата, учениците и учителите са осигурени допълнително **10 млн. лв. за закупуване на училищни автобуси** и **6,5 млн. лв.** за възстановяване на разходи;

Цел 2: Преглед на учебното съдържание и повишаване на качеството:

- Приключен **преглед на учебните програми** по общообразователните предмети от 1 до 10 кл. – изготвени са **доклади по предмети и обобщен доклад** за идентифицираните проблеми в програмите. Предстоят втори и трети етап – съгласувани предложения за промени в учебните програми и преглед на учебниците.
- Апробирана и обсъдена със социалните партньори **система за оценка на добавената стойност** в училищната система, която използва резултатите от НВО и ДЗИ. Сключен договор за оценка на добавената стойност на база резултатите през 2022 г. (срок за представяне на оценката – м. септември). В начален етап на разработване е **стандарт за качеството в образованието** с включена оценка на добавената стойност.
- Разработване и апробиране на **Национална рамка за качеството в образованието и грижата в ранната детска възраст.**
- Направени анализи и изменения в Наредба № 11, Наредба № 8/2016 г., Наредба № 4 и Наредба № 1
- Направени анализи и подготвени предложения за промени в Наредба № 10, Наредба № 15, Наредбата за приобщаващото образование и в ЗПУО.

Цел 3: Демополитизация на средното образование:

- Приети са изменения в Закона за предучилищното и училищното образование, осигуряващи **демполитизация** и пълна забрана на политическа и партийна дейност в образователната система;
- Приета е **Наредба за провеждане на конкурси за директори**, която регламентира нови правила и процедури с цел повишаване обективността на оценяване и публичността на конкурсите.

Цел 4: Дигитализация на образованието и намаляване на административната тежест:

- Въведена е **Национална електронна информационна система за управление на предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО)**;
- Въведена е **Единна информационна система за изпити и прием**;
- Сключен е договор за изграждане на **национален електронен облак с дигитални образователни ресурси** с достъп за всички ученици, учители и родители; срок за въвеждане – месец септември 2022 г.

- Въведена е **Информационна система за обработка, съхранение и управление на документи** в училищата.
- Подготвена е процедура по ЗОП за изграждане на **платформа за квалификациите на педагогическите специалисти** и за **мониторинг и оценка на проведените курсове**.

Цел 5: Модернизация на професионалното образование:

Изготвени и приети на Консултативен съвет за професионалното образование и обучение (ПОО) са:

- **Концепция за промени в Закона за ПОО;**
- **Концепция за оптимизиране на квалификациите и създаване на нов Списък на професиите за ПОО.**

Цел 6: Успешно приключване на учебната година:

- Проведени успешно **109** изпита (**ДЗИ и НВО**) за 4, 7, 10 и 12 клас. Организирано оценяване на над **400** хиляди изпитни работи от ДЗИ и НВО.
- Организиране и провеждане на **21** олимпиади и състезания в три кръга и на **33** национални състезания.
- **Регионален подход** при организацията на учебния процес в условията на пандемия.
- Организация за прием на деца и ученици от **Украйна**.

II. Висше образование и наука

Цел 1: Допълнително финансиране на висшето образование и науката и подкрепа на развитието на студентите, докторантите и младите учени

- Увеличение на норматива за леглоден и храноден в студентските столове и общежития от **1,30 лв. на 2,00 лв.** и от **3,60 лв. на 7,00 лв.**, съответно;
- Двукратно увеличение на стипендиите на докторантите от държавните висши училища и научните организации - от **500 на 1000 лв. месечно**;
- Допълнителни трансфери за висшите училища (**2 пъти по 20 млн. лв.**) за повишаване на възнагражденията и за издръжка на обучението; минималната заплата за асистент става **1500 лв. считано от 1.07.2022 г.**;
- Предоставени са **11,9 млн. лв.** на **26** висши училища за капиталови разходи, свързани със спешни ремонти, енергийна ефективност и подобряване на учебната база;
- Приети **2** програми за подпомагане с **2,7 млн. лв.** на студентите и докторантите, настанени в студентски общежития, чрез предоставяне на средства за **компенсиране на повишените разходи** вследствие увеличените цени на електрическата енергия.

- Прието Постановление на Министерския съвет за предоставяне на [еднократна помощ от по 300 лв.](#) на студентите и докторантите – украински граждани от българска народност в държавните висши училища.
- [Допълнителен трансфер за Българската академия на науките](#) от 20 млн. лв. за увеличаване на възнагражденията и за изпълнение на индикатори за научно и иновационно развитие;
- Подкрепени са 14 многогодишни национални научни програми за 90 млн. лв. (28,6 млн. за 2022 г.), вкл. новите програми Развитие и утвърждаване на българистиката в чужбина, Антарктическа програма „От полюс до полюс“, Стимулиране на публикационната активност, Повишаване на изследователския капацитет в областта на математическите науки, Млади учени и постдокторанти – 2 фаза и др.;
- Предоставени са 39 млн. лв. за финансиране на 22 обекта от националната пътна карта за научна инфраструктура;
- Предоставени са 36,3 млн. лв. на Фонда за научни изследвания за изплащане на средства по сключени договори от предишни конкурси и за обявяване на нови конкурси за научни проекти; Институционална и финансова подкрепа за откриването на международния институт в областта на компютърните и информационните технологии INSAIT, съфинансиран от фирми като AMAZON, Google и др.

Цел 2: Законодателни инициативи:

- Приети от Народното събрание [изменения и допълнения на Закона за висшето образование \(ЗВО\)](#), които регламентират съвместно обучение на студенти от две и повече висши училища, статута и условията за прием на докторанти, финансирани по проекти, облекчен режим на прием на студенти от историческата диаспора и др.;
- Публикувана е [концепция за нов Закон за насърчаване на научните изследвания и иновациите](#) (реформа свързана с НПВУ – срок за приемане на Закона юни 2023 г.).
- Публикувана е [концепция за промени в ЗВО за обединяване на висши училища](#) в Република България;

Цел 3: Усъвършенстване на системите за контрол на качеството във ВО:

- Закупен е съвременен [пакет от софтуерни инструменти за установяване на плагиатство](#), който се предоставя за безплатно ползване на висшите училища и научните организации.
- След обсъждане в работна група е публикувано за обществено обсъждане предложение за промени в Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) с [актуализирани минимални изисквания за академично израстване](#);

- Подготвя се второ актуализирано издание на **Националната карта на висшето образование (НКВОРБ)**, с одобрени от министъра изменения в методиката за 2022 година, както и поредно издание на **Рейтинговата система** на висшите училища.

Ш. Европейски фондове за образование и наука:

Цел: Подготовка за максимално бързо стартиране на всички нови програми и ефективно използване на предоставените средства.

1. Одобрена от Министерския съвет и изпратена на 24.06.2022 г. за официално одобрение от ЕК на **Програма „Образование“** с мерки в следните сфери:

- **Предучилищно и училищно образование** (компетентностен модел, дигитална трансформация, подкрепа за личностно развитие, иновативни детски градини, алтернативен достъп към учителската професия) – **472 млн. лв;**
- **Приобщаващо образование** (разширяване на Механизма за обхват, предотвратяване тормоза, насилието и агресията, подкрепа на ученици с таланти, ограмотяване на възрастни) – **561 млн. лв;**
- **Професионално образование** (адаптиране на ПОО спрямо пазара на труда, професии на настоящето и бъдещето, дуална система, Центрове за високи постижения в ПОО, партньорства между училища, висши училища, предприятия, местни власти и изследователски организации) – **245 млн. лв.**
- **Висше образование** (дуално обучение във ВО; професионално ориентиране; компетентностен подход и дигиталното образователно съдържание; проектна докторантура) – **457 млн. лв.**

Първите покани за кандидатстване за 221 млн. лв. са в краен етап на подготовка и трябва да бъдат обявени през периода **август-септември 2022 г.**

2. Приет от ЕК **План за възстановяване и устойчивост**. МОН отговаря пряко и подготвя документите за кандидатстване за **4 инвестиционни проекта:**

- **STEM центрове и иновации в образованието** – **576 млн. лв.** Планирано обявяване на процедурите: **август 2022 г.** за изграждане на националния и на регионалните STEM центрове и **ноември 2022 г.** за училищна STEM среда;
- **Модернизация на образователната инфраструктура** – **680 млн. лв.** Планирано обявяване на процедурите:
  - **август 2022 г.** - за проектиране и изграждане на нови сгради на училища и детски градини и за ремонт на училища, детски градини и общежития;

- **септември 2022 г.** - за ремонт и рехабилитация на училищни общежития, за изграждане на центрове за високи постижения в 24 професионални гимназии и за оформяне на 3 кампуса около общежитията в Студентски град;
  - Изграждане и подкрепа на **младежки центрове** и на **центрове за подкрепа на личностното развитие** (планирано обявяване на процедурите през **август 2022 г.**); създаване на **Национален фокусен център за личностно развитие** на деца и младежи (**септември 2022 г.**) – **70 млн. лв.**
  - Подкрепа за развитието на **изследователски университети** (планирано обявяване на процедурата – **август 2022 г.**) – **242 млн. лв.**
- 3.** Успешно се изпълняват проектите, финансирани по **ОП НОИР** и от финансовия механизъм на **ЕИП** - **без риск от загуба на средства.**